

Barne- og familiedepartementet

Sendes elektronisk

Deres ref.: 22/948

Dato: 27. april 2022

Vår ref.: 317522

Høring om EU-kommisjonens forslag om tilbørlig aktsomhet for bærekraft for foretak og endring av direktiv (EU) 2019/1937

1 INNLEDNING

Advokatforeningens tillitsvalgte advokater utfører et omfattende frivillig og ulønnet arbeid for å ivareta rettsstaten, rettssikkerheten og menneskerettighetene. En del av dette arbeidet består i å utarbeide høringsuttalelser.

Advokatforeningens høringsarbeid er organisert i 27 lovutvalg og 13 faste utvalg, oppdelt etter særskilte rettsområder og rettslige interesseområder. Om lag hundre høringsuttalelser utarbeides av Advokatforeningens tillitsvalgte advokater hvert år.

Alle våre høringsuttalelser er forfattet av advokater med ekspertise innenfor det rettsområdet som lovforslaget gjelder. En ekspertise som ikke er hentet kun fra juridisk teori, men fra advokatenes praktiske erfaring med å bistå sine klienter – i den norske rettsstatens hverdag. Denne høringsuttalelsen er skrevet ut fra Advokatforeningens ønske om å bidra til gode lovgivningsprosesser, og gode lover.

2 SAKENS BAKGRUNN

Vi viser til Barne- og familiedepartementets høringsbrev av 24. mars 2022, med høringsfrist den 27. april 2022.

Høringen gjelder EU-kommisjonens direktivforslag av 23. februar 2022 om tilbørlig aktsomhet for bærekraft for foretak og endring av direktiv (EU) 2019/1937, Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on Corporate Sustainability Due Diligence and amending Directive (EU) 2019/1937.

Ved EU-kommisjonens forslag vil foretak av en viss størrelse være forpliktet til å respektere de grunnleggende menneskerettighetene og miljøstandarder, idet foretakene må gjennomføre aktsomhetsvurderinger for å unngå og eventuelt reparere menneskeretts- og miljøkrenkelser som måtte

finne sted enten som følge av foretakenes egen virksomhet, eller i regi av samarbeidspartnere og/eller leverandører. OECDs retningslinjer for flernasjonale selskap og FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) har gjennom flere år virket som soft law-standarder for næringslivet, og disse standardene ligger til grunn for EU-kommisjonens forslag.

Oppsummert, er kjernen i Kommisjonens forslag plikt for visse, nærmere angitte, selskaper til å utføre aktsomhetsvurderinger for menneskerettigheter, klima og miljø, ved å (i) integrere aktsomhetsvurderinger i selskapets styringsdokumenter ("policies"), (ii) identifisere aktuelle og potensielle skadelige konsekvenser for menneskerettighetene og miljøet som oppstår som følge av selskapets virksomhet eller av virksomheten i datterselskaper, eller fra etablerte forretningsforbindelser i verdikjeden, (iii) forhindre og redusere potensielle skadelige konsekvenser for menneskerettighetene og miljøet, og stanse aktuelle, skadelige, innvirkninger og minimere deres omfang, (iv) etablere og opprettholde en klageprosedyre, (v) overvåke effektiviteten av retningslinjene for aktsomhetsvurderingene og etablerte tiltak og (vi) offentlig kommunisere aktsomhetsvurderingene.

Forslaget innebærer også en plikt for selskapene som omfattes til å vedta en plan for å sikre at selskapets forretningsmodell og strategi er forenlig med overgangen til en bærekraftig økonomi og med Parisavtalens 1,5° mål.

Forslaget innebærer videre en plikt for medlemsstatene til å etablere etater som fører tilsyn med at selskapene overholder forpliktelsene nedfelt i den nasjonale lovgivningen som gjennomfører de foreslåtte direktivforpliktelsene. Med "nasjonal lovgivning" skal forstås lovgivningen i den staten selskapet har sitt registrerte forretningskontor (hovedkontor). Ved overtredelse av forpliktelsene skal tilsynsmyndigheten etter forslaget kunne ilegge monetære sanksjoner basert på selskapets omsetning. I tillegg skal selskapene etter forslaget kunne holdes erstatningsansvarlige ved overtredelse av plikten til å iverksette tiltak som forhindrer eller reduserer skadelig innvirkning på menneskerettigheter og miljø som følge av selskapets virksomhet og som er eller burde ha vært identifisert som ledd i aktsomhetsvurderinger.

Endelig innebærer forslaget særlige plikter for styremedlemmer ("directors"). For det første foreslås en plikt til å ta i betraktning konsekvensen av styrets beslutninger for bærekrafts-anliggender, inkludert – hvor relevant – mulige konsekvenser for menneskerettigheter, klimaendringer og miljøkonsekvenser, i et kortsiktig, medium og langsiktig perspektiv. For det andre foreslås en plikt for medlemsstatene til å sørge for at den nasjonale lovgivningen om konsekvenser av brudd på styremedlemmers plikter omfatter overtredelse av plikten til å ta i betraktning bærekraftsanliggender. For det tredje går forslaget ut på en plikt for medlemsstatene til å sørge for at styremedlemmene ("directors") er ansvarlige for å etablere og følge opp de foreslåtte forpliktelsene for selskapene til å foreta aktsomhetsvurderinger osv., herunder styremedlemmenes plikt til å vurdere relevante innspill fra interessegrupper og organisasjoner. For det fjerde går forslaget ut på en plikt for medlemsstatene til å sørge for at styremedlemmene ("directors") tar skritt for å tilpasse selskapets strategi til å ta i betraktning aktuelle og potensielle negative innvirkninger av selskapets (eller datterselskapets/etablerte forretningsforbindelsers) virksomhet på menneskerettigheter og miljø som er identifisert, samt tiltak for å forhindre og redusere negative konsekvenser av selskapets (eller datterselskapets/etablerte forretningsforbindelsers) virksomhet for menneskerettigheter og miljøet.

Selskapene som omfattes av direktivforslaget er selskaper av typen offentlige aksjeselskaper etablert under lovgivningen i en medlemsstat (tilsvarende allmennaksjeselskaper i norsk rett) med flere enn 500

ansatte og en netto omsetning globalt på over EUR 150 millioner, selskaper av typen offentlige aksjeselskaper etablert under lovgivningen i en medlemsstat med flere enn 250 ansatte og global omsetning på mer enn EUR 40 millioner hvorav mer enn halvparten av omsetningen ble generert innenfor visse, angitte, sektorer og visse selskaper etablerte under lovgivningen i et tredjeland (ikke medlemsland) dersom omsetningen overstiger EUR 150 millioner innenfor EU eller dersom omsetningen er over EUR 40 millioner innenfor EU og mer enn 50 % av den globale omsetningen ble generert innenfor visse sektorer.

Saken er forelagt Advokatforeningens menneskerettighetsutvalg, som består av Else McClimans (leder), Kristian Fredheim, Aurora Geelmyden, Åge Gustad, Ellen-Karine Hektoen, Maria Hessen Jacobsen, Elisabeth Roscher og Nicolai Skjerdal. Saken er også forelagt Advokatforeningens lovutvalg for selskapsrett og Advokatforeningens lovutvalg for miljø, klima og bærekraft. Lovutvalget for selskapsrett består av Hedvig Bugge Reiersen (leder), Ørjan Nilsen, Karl Otto Tveter, Olav Fr. Perland, Stig Berge og Gunn Merete Paulsen. Lovutvalget for miljø, klima og bærekraft består av Arne Oftedal (leder), Cathrine Aulie, Morten H. Berger, Cathrine Hambro, Aksel Erik Hillestad og Liv Monica Stubholt. Alle utvalgsmedlemmene har lang erfaring og god kompetanse innfor det aktuelle rettsområdet.

Advokatforeningen støtter direktivforslaget. Vedtakelsen av den norske åpenhetsloven viser med tyngde at Norge går i front internasjonalt med rettsliggjøringen av virksomheters ansvar for å fremme respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Advokatforeningen ser direktivforslaget som et banebrytende og viktig skritt videre ved at foretak blir pliktsubjekt for menneskerettighetene og miljø, og ved at det legges opp til et felles beskyttelsesnivå i EU/EØS. Direktivforslaget går noe lenger enn den norske åpenhetsloven, særlig ved at miljø- og klimapåvirkninger omfattes. Advokatforeningen ønsker at åpenhetsloven reflekterer at Norge legger seg på samme ambisjonsnivå som forslaget fra EU, for å sikre like spilleregler i det europeiske markedet og styrke en bærekraftig utvikling og økonomi.

Samtidig vil Advokatforeningen påpeke at forslaget på noen punkter er utformet med begrensninger av en slik art at de er egnet til å motvirke de formål som direktivet er ment å ivareta. Advokatforeningens høringsuttalelse er konsentrert om disse punktene, samt om utformingen av forslaget om styremedlemmers plikter og ansvar etter artikkel 25.

3 ADVOKATFORENINGENS BEMERKNINGER TIL DIREKTIVFORSLAGET

3.1 Direktivforslagets begrensning til meget store foretak

Advokatforeningen ser det som meget positivt at direktivforslaget legger opp til å omfatte også foretak som ikke befinner seg i EU, men som opererer i EU-markedet. Forslaget til regulering retter seg imidlertid kun mot foretak av viss størrelse, det vil si enten meget store foretak, eller store foretak innen tekstil, jordbruk/skogbruk/fiskerinæring eller mineralutvinning, jf. forslagets artikkel 2. Mellomstore og mindre foretak faller utenfor direktivforslaget, skjønt de vil kunne bli berørt som leverandører til foretak som er omfattet av forslaget. Advokatforeningen har forståelse for at de omfattende aktsomhetsplikter som forslaget vil medføre neppe er egnet eller rimelige for små foretak. Terskelen for direktivets anvendelse synes imidlertid satt meget høyt, og det er vanskelig å forstå hva som begrunner disse terskelverdiene.

Åpenhetsloven gjelder "større virksomheter", jf. § 3, jf. § 2. I et norsk perspektiv mener

Advokatforeningen de nye forpliktelsene i Direktivforslaget også bør gjelde for "større virksomheter" slik definert i åpenhetsloven § 3. De samme hensyn som lå til grunn for den nåværende definisjonen vil gjøre seg gjeldende her. Koblingen til begrepet større virksomheter i regnskapsloven vil bidra til klarhet i regelverket og for de virksomheter som skal vurdere om de omfattes av åpenhetsloven. Det er videre behov for at loven omfatter en stor nok gruppe selskaper slik at de nye forpliktelsene får reelle konsekvenser. Det er ønskelig at Norge fortsetter å gå frem som et godt eksempel hva gjelder forholdet mellom bærekraft og selskapsstyring. Det må likevel være et siktemål at forpliktelsene etter åpenhetsloven skal være proporsjonale etter selskapenes størrelse, risikoprofil og tilgjengelig ressurser. Avgrensningen mot "større virksomheter" vil fortsatt sikre slike hensyn.

Etter Advokatforeningens mening fremstår videre «sektordefinisjonen» for store foretak som noe tilfeldig. Erfaring viser at man neppe kan definere bastant hvilke typer av næringsvirksomhet som typisk medfører risiko for krenkelser av menneskerettigheter og miljø, og at det i alle fall vil måtte inkludere byggeindustrien (Rana Plaza, Bangladesh 2013) og IT/telekommunikasjon (Telenor i Myanmar 2021-2022).

I motsetning til åpenhetsloven § 2 som begrenser virkeområde til selskaper som "tilbyr varer og tjenester i eller utenfor Norge", differensierer ikke direktivforslaget mellom hva slags type virksomhet selskapet bedriver. Advokatforeningen stiller seg positive til at det ikke trekkes et slikt skille. At loven gjelder alle virksomheter over en viss størrelse, vil bidra til å unngå vanskelige grensedragninger mellom hvilke virksomheter som omfattes og ikke. Eksempelvis vil det redusere uklarhet rundt hvorvidt rene investeringsforetak og visse typer næringsdrivende stiftelser omfattes. Forpliktelsene vil uansett reduseres proporsjonalt dersom virksomheten ikke har omfattende leverandørkjeder og/eller produksjonsledd.

3.2 Aktsomhetsvurderinger i finanssektoren

Direktivforslaget inneholder flere unntak for selskaper innen bank og finans, som ikke er i tråd med OECDs retningslinjer for multinasjonale selskaper.

Selskaper over en viss størrelse (jf. direktivforslaget artikkel 2 b) innenfor tekstil- og skobransjen, landbruk og matvaresektoren og utvinningsindustrien – altså virksomheter innenfor områder hvor OECD har utarbeidet særskilte sektorveiledninger – er som nevnt omfattet av plikten til å utføre aktsomhetsvurderinger. Til tross for at det er utarbeidet sektorveiledninger også innen bank og finans – en veiledning for bankers utlåns virksomhet og en for institusjonelle investorer – så gjelder ikke en tilsvarende terskel for finanssektoren. I denne sektoren er det kun de svært store virksomhetene som er omfattet av plikten til å gjennomføre aktsomhetsvurderinger.

Videre er aktsomhetsvurderinger for selskaper i finansiell sektor begrenset til fasen før kontrakter inngås. Det fremgår av avsnitt 30 i fortalen til direktivforslaget at "[r]egulated financial undertakings providing loan, credit, or other financial services should identify the adverse impacts only at the inception of the contract". Dette er ikke i tråd med OECDs retningslinjer, som pålegger selskapene å foreta en løpende vurdering risikoen for faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter i virksomheten og deres verdikjeder.

Når det gjelder selskaper i finanssektoren så er også plikten til å gjennomføre aktsomhetsvurderingene begrenset til virksomheten til kundene selv (inkludert eventuelle datterselskaper), mens risiko knyttet til kundenes verdikjeder faller utenfor, jf. avsnitt 22 i fortalen til direktiv forslaget. Dette synes å være i strid

med veiledning i finansiell sektor, jf. for eksempel veiledning fra OECD og UN PRI.

Advokatforeningen vil anbefale at direktivforslaget omarbeides på ovennevnte punkter, herunder at anvendelsesområdet utvides for selskaper i finanssektoren og at aktsomhetsvurderingene legges tettere opp til OECDs retningslinjer (og UNGP)

3.3 Aktsomhetsvurderinger ut fra proporsjonalitet

Etter åpenhetsloven § 4 (2) skal aktsomhetsvurderingene "*stå i forhold til virksomhetens størrelse, virksomhetens art, konteksten virksomheten finner sted innenfor, og alvorlighetsgraden av og sannsynligheten for negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold*". Direktivforslaget oppstiller ikke en slik eksplisitt proporsjonalitetsbegrensning ved utførelsen av aktsomhetsvurderinger.

Advokatforeningen mener nåværende § 4 (2) bør forbli under den norske reguleringen. Bestemmelsen må sees i lys av at åpenhetsloven stiller lavere krav til virksomheters størrelsen enn terskelverdiene angitt i Direktivforslaget. En proporsjonalitetsbegrensning synes nødvendig for å sikre at pliktene som pålegges virksomheter står i forhold til det risikobildet virksomheten står ovenfor, tilgjengelige ressurser, mv.

3.4 Om begrensningen "etablerte forretningsforbindelser"

Etter direktivforslagets artikkel 1 er plikten til å gjennomføre aktsomhetsvurderinger knyttet dels til foretakets egen virksomhet, dels foretakets datterselskaper og dels til foretakets «etablerte forretningsforbindelser». Uttrykket «etablerte forretningsforbindelser» er definert i artikkel 3 bokstav f til forhold som er, eller er ment å være, varige, og som ikke bare representerer en ubetydelig eller mindre tilleggsdel av foretakets verdikjede.

Uttrykket «etablert forretningsforbindelse» er en nyskapning, og det medfører en begrensning som verken er å finne i UNGP eller OECDs retningslinjer. Advokatforeningen finner uttrykket vagt og vanskelig håndterbart, hvilket er uheldig når det står sentralt for å fastlegge aktsomhetspliktens gjenstand. Dertil er denne avgrensningen uforenlig med de internasjonale standardene for ansvarlig næringsliv, der foretakenes ansvar er fundert i sammenhengen mellom – på den ene siden – negativ påvirkning på et hvilket som helst ledd i verdikjeden, og – på den andre siden – selskapenes virksomhet, produkter og tjenester.

Avgrensningen til «etablerte forretningsforbindelser» er egnet til å flytte foretakets fokus fra en vurdering av hvor de alvorligste risikofaktorene eksisterer i foretakets verdikjede til en vurdering av hvorvidt en forretningsforbindelse må anses som etablert. En slik tilnærming til aktsomhetsvurderingen er i strid med den praksis som har utviklet seg på grunnlag av de internasjonale standardene som hviler på UNGP og OECDs retningslinjer.

Risiko for alvorlige menneskerettskrenkelser vil nettopp kunne foreligge for de fjernere ledd i verdikjeden, og det fremstår som ytterst uheldig dersom foretakene skulle kunne se bort fra dette i sin aktsomhetsvurdering. Avgrensningen kan også spore an til taktiske vurderinger hos foretaket om å manøvrere sin leverandørkjede slik at risikoledd i kjeden faller utenfor uttrykket «etablert» forbindelse. Den norske åpenhetsloven § 4 om aktsomhetsplikten inneholder ingen slik begrensning. Advokatforeningen kan ikke se at begrensningen er velbegrunnet, og Advokatforeningen frykter at

begrensningen er egnet til å undergrave formålet med direktivet.

3.5 Foretakets plikt til å involvere berørte interessenter

Det er essensielt at berørte interesser blir konsultert og hørt når et foretak søker å identifisere risiko for krenkelser, og når det er spørsmål om tiltak og/eller reparasjon. Kjernen i aktsomhetsplikten er å vurdere risiko for menneskelig krenkelse og lidelse, ikke å vurdere risiko for ansvar for foretaket. Dersom foretaket ikke inkluderer berørte interessenter, vil foretaket verken kunne være sikker på at aktuelle risikofaktorer og deres alvor er identifisert eller at aktuelle tiltak er tilstrekkelige.

Den norske åpenhetsloven § 4 første ledd bokstav e) viser til at foretaket under sin aktsomhetsvurdering skal «kommunisere med berørte interessenter og rettighetshavere».

Advokatforeningen observerer at direktivforslagets artikkel 6 nr. 4 viser til at relevante interessenter skal involveres («relevant stakeholders»). Advokatforeningen finner grunn til å fremheve at det ikke kan være opp til foretaket å definere hva som er aktuelle interessenter. Utformingen av artikkel 6 nr. 4 fremstår som lite vellykket. Advokatforeningen har forståelse for at det kan være vanskelig å gi en legaldefinisjon av «berørte interessenter», men det ville være en fordel om direktivforslaget klargjorde plikten til å involvere berørte interessenter, blant annet ved å angi eksempler som presiseres å være ikke uttømmende. Uttrykket «relevante» bør utgå.

3.6 Økt håndhevelse for berørte parter

Direktivforslaget ønsker å øke tilgangen og muligheten til å kreve kompensasjon for ofre som er negativt påvirket med hensyn til menneskerettigheter og miljøpåkjenninger. Direktivforslaget forplikter medlemsstatene til å sikre at ofrene får erstatning for skader som følge av manglende overholdelse av forpliktelsene i de nye forslagene. Advokatforeningen stiller seg positive til den håndhevelse og ansvarliggjøring oppstilt i Direktivforslaget. En tydeliggjøring av at erstatning er påkrevd bidrar til å styrke rettighetene til de parter som faktisk blir berørt negativt av virksomheters aktiviteter. En slik presisering vil være et sentralt bidrag i arbeidet med ansvarliggjøring av næringslivet.

3.7 Klima- og miljøpåvirkninger

Den norske åpenhetsloven skal sikre respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Ved vedtakelsen av åpenhetsloven fant ikke departementet å inkludere miljøpåvirkning i loven da det ikke var en del av Etikkinformasjonsutvalgets mandat å foreslå slike regler.

Direktivforslagets retter seg mot selskapers "*actual and potential human rights adverse impacts*" og "*environmental adverse impacts*" og har følgelig et videre virkeområde enn åpenhetsloven.

Advokatforeningen stiller seg svært positive til å omfatte miljømessige påvirkninger som en del av aktsomhetsvurderingene under direktivforslaget. Det er nær tilknytning mellom menneskerettigheter og miljøet. De utfordringene vi står ovenfor knyttet til klima- og miljøpåvirkninger og OECDs retningslinjer omfatter allerede miljøpåvirkning.

Advokatforeningen mener at åpenhetsloven burde utvide sitt virkeområde tilsvarende. En utvidelse av åpenhetsloven vil sikre harmoni mellom de forpliktelser som gjelder for menneskerettigheter og miljøet. En slik endring vil også harmonere godt med forpliktelser allerede rettsliggjort i miljøinformasjonsloven, og det vil være viktig å også her sikre harmonisering av reglene.

Direktivforslaget artikkel 15 knytter videre virksomhetenes forpliktelser sammen med klimamålene satt i Parisavtalen, herunder pålegges virksomhetene å ha en plan for å sikre at selskapets forretningsmodell og strategi er kompatibel med målet om å begrense global oppvarming til 1,5 grad.

Som Direktivforslaget burde åpenhetsloven presisere virksomheters plikt til å bidra til å nå internasjonale klimamål. Advokatforeningen mener klimamålforpliktelser i åpenhetsloven bør formuleres på en slik måte at kravene kan justeres i takt med eventuelle forsterkede klimamål. En fleksibel regulering vil sikre at loven til enhver tid reflekterer Norges posisjon og nasjonale klimapolitikk.

3.8 Styremedlemmers ("directors") plikter og ansvar

På ett punkt støtter Advokatforeningen ikke direktivforslaget. Det gjelder forslaget om "directors' duty of care" i forslagets artikkel 25. Ifølge forslaget skal det i nasjonal rett implementeres en regel som går ut på at styremedlemmer ("directors"), når de vurderer selskapets interesse i en handling eller beslutning, alltid skal ha plikt til å vurdere handlingens eller beslutningens konsekvenser for bærekraftsforhold, herunder – når relevant – menneskerettigheter, klimaforandring og miljømessige konsekvenser i et kortsiktig, medium og langsiktig perspektiv. Advokatforeningen forstår den foreslåtte ordlyden slik at styremedlemmers (og muligens daglig leders) forpliktelser på dette punkt skal gjelde som en generell forpliktelse, uten nærmere avgrensning av handlingens eller beslutningens art eller omfang. Styremedlemmers og daglig leders plikt til å ivareta selskapsinteressen gjelder generelt, og i alt styret foretar seg. Plikten gjelder således ved enhver handling og beslutning på selskapets vegne. Advokatforeningen mener det er uheldig at den foreslåtte plikten for styremedlemmer er utformet som en generell plikt. Konsekvensen av en slik plikt vil måtte bli at styrets medlemmer ikke bare må ta bærekraftsforhold i betraktning i forbindelse med enhver handling og beslutning på selskapets vegne, plikten vil medføre at styremedlemmene også må dokumentere at slike vurderinger er gjort (eventuelt hvorfor slike vurderinger ikke er gjort). Dette er upraktisk sett hen til det mangfoldet av beslutninger og handlinger styret treffer for selskapet.

Advokatforeningen mener derfor at forslaget til artikkel 25 bør tas ut av direktivforslaget (styret skal like fullt etter forslaget til artikkel 26 ha plikt til å sørge for at selskapet gjennomfører aktsomhetsvurderinger og overholder selskapets forpliktelser for øvrig etter direktivforslaget). Dersom forslaget om å ta ut artikkel 25 støttes, mener Advokatforeningen at artikkel 25 bør utformes slik at en eventuell plikt for styret til å ta bærekraftsforhold i betraktning bare gjelder enkelte, nærmere angitte beslutninger i selskapet med forbindelse til direktivets øvrige forslag, så som ved etablering av datterselskaper, etablering av forretningsforbindelser, utvikling av nye produkter/produksjonsmetoder/produksjonssteder, og lignende. Advokatforeningen ber departementet spille dette inn til kommisjonen i høringsrunden.

Brudd på styremedlemmers foreslåtte forpliktelser etter artikkel 25 skal i samsvar med forslaget til direktivets artikkel 25 annet ledd sanksjoneres i samsvar med den enkelte stats alminnelige regler for ansvar ved brudd på styremedlemmers forpliktelser. Advokatforeningen antar at dette i norsk rett vil måtte bety at styremedlemmer skal kunne holdes personlig erstatningsansvarlige etter allmennakseloven § 17-1 for tap som inntreffer som følge av manglende overholdelse av den foreslåtte plikten til å ta de nevnte hensyn i betraktning. Advokatforeningen bemerker at risikoen for ubegrunnede søksmål mot styremedlemmer, sett hen til forpliktelsene ubegrensede rekkevidde slik direktivforslaget nå foreligger, vil være betydelig. Dette vil kunne få betydning for selskapenes mulighet for å få på plass ansvarsforsikring for styremedlemmene/ledelsen for øvrig med den konsekvens at styremedlemmer vil kunne kvie seg for å påta seg styreverv i selskapene som omfattes av direktivforslaget.

Advokatforeningen mener dette støtter opp under at den foreslåtte forpliktelsen for styremedlemmer i artikkel 25 bør tas ut. Alternativt mener Advokatforeningen mot denne bakgrunn at også overtredelse av eventuelle generelle forpliktelser for styremedlemmer – som strekker seg ut over forpliktelsen til å foreta aktsomhetsvurderinger – bare bør sanksjoneres i form av foretaksstraff. Ytterligere et alternativ, forutsatt at forslaget til artikkel 25 bevares i sin generelle form, er at det presiseres i direktivet hvilke subjekter som skal kunne fremme søksmål mot styremedlemmer personlig for overtredelse av den generelle forpliktelsen, at det oppstilles nærmere vilkår for å fremme søksmål og at det direktivfestes et tak for mulig personlig ansvar for styrets medlemmer.

Vennlig hilsen

Jon Wessel-Aas
leder

Merete Smith
generalsekretær

Saksbehandler: Hedda Emilie Berntsen
heb@advokatforeningen.no